

45251

İskender Bayhan
İstanbul Milletvekili
Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy** tarafından Anayasanın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **21.05.2026**

İskender Bayhan
İstanbul Milletvekili

Ankara Birlik Tiyatrosu tarafından sahnelenen ve halk ozanı Âşık Mahzuni Şerif'in yaşamını, sanatını, türkülerini, cezaevi günlerini ve tanıklık ettiği tarihsel dönemi konu alan "Âşık Mahzuni Şerif" adlı tiyatro oyununun, 24 Mayıs 2026 tarihinde Amasya'nın Gümüşhacıköy ilçesindeki Öğretmenevi Salonu'nda sahnelenmesi İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü imzasıyla engellenmiştir.

Söz konusu oyun, 2018 yılından bu yana Türkiye'nin farklı kentlerinde, Kültür ve Turizm Bakanlığına, Millî Eğitim Bakanlığına, belediyelere ve özel sahnelere ait salonlarda 600'ün üzerinde kez sahnelenmiş, on binlerce seyirciyle buluşmuştur. Buna rağmen oyun ilk kez Gümüşhacıköy'de, içeriğinde yer alan tarihsel ve toplumsal olaylar gerekçe gösterilerek yasaklama niteliğinde bir idari işlemle karşı karşıya kalmıştır.

İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından oluşturulduğu belirtilen "eser inceleme komisyonu"nun tutanağında; oyunda yer alan '68 gençliği, Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın idamları, Maraş Katliamı ve Sivas Madımak Katliamına ilişkin bölümlerin "halk arasında ikilik oluşturabileceği", "siyasi görüş barındırdığı" ve "dini ve manevi hassasiyetler nedeniyle görüş ayrılıkları yaratabileceği" ileri sürülmüştür. Bu gerekçelerle oyunun bir kamu kurumu olan Gümüşhacıköy Öğretmenevi ve ASO Müdürlüğü salonunda sahnelenmesi "uygun görülmemiştir."

Bu karar; Türkiye'nin toplumsal hafızasının, halk ozanlığı geleneğinin, işçi ve emekçi halkın tarihsel mücadelelerinin, Alevi toplumunun acılarının, gençlik hareketinin ve bu ülkenin yakın tarihine ait gerçeklerin kamusal alandan silinmek istenmesidir. Mahzuni Şerif'in yaşamını konu alan bir oyunun, yine onun halkçı, muhalif ve toplumsal belleği diri tutan sanat anlayışı nedeniyle engellenmesi kabul edilemez.

Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'dan söz etmeyi "siyasi görüş", Sivas ve Maraş katliamlarını hatırlatmayı "dini hassasiyetleri zedeleme" olarak gören anlayış, sanatı ve tiyatroyu iktidarın makbul gördüğü sınırlar içine hapsedmek istemektedir.

45251

İskender Bayhan
İstanbul Milletvekili
Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

Ankara Birlik Tiyatrosu, söz konusu yasaklama kararına karşı yürütmenin durdurulması istemiyle Amasya İdare Mahkemesine başvurmuştur. Dava dilekçesinde, tiyatro oyununun yasaklanmasının ifade ve sanat özgürlüğüne doğrudan müdahale olduğu, İlçe Millî Eğitim Müdürü tarafından tesis edilen işlemin yetki yönünden de hukuka aykırı olduğu belirtilmiştir.

Öğretmenevleri, kamu kaynaklarıyla var olan ve toplumun kültürel, sanatsal ve sosyal ihtiyaçlarına hizmet etmesi gereken kurumlardır. Bu salonların, siyasi iktidarın hoşuna gitmeyen tarihsel gerçekleri anlatan oyunlara kapatılması, kamusal alanın daraltılması ve sansürün kurumsallaştırılması anlamına gelmektedir.

Bu Bağlamda;

1. Ankara Birlik Tiyatrosu tarafından sahnelenen “Âşık Mahzuni Şerif” adlı oyunun Gümüşhacıköy Öğretmenevi Salonu’nda sahnelenmesinin engellenmesinden Bakanlığınızın bilgisi var mıdır?
2. Gümüşhacıköy İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından alınan bu karar Bakanlığınızın bilgisi, onayı ya da talimatı doğrultusunda mı alınmıştır? Değilse, Bakanlığınızca bu hukuksuz karar hakkında bir inceleme ve soruşturma başlatılmış mıdır?
3. İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü’nün bir tiyatro oyununun içeriğini inceleyerek sahnelenmesini engelleme yetkisi var mıdır? Varsa bu yetkinin yasal dayanağı nedir?
4. Söz konusu “eser inceleme komisyonu” kimlerden oluşmuştur? Bu komisyon hangi mevzuata dayanarak kurulmuştur?
5. Eğitim kurumu öğrencilerine yönelik olmayan, yetişkin halka açık bir tiyatro gösterisinin “eser inceleme komisyonu” tarafından denetlenmesinin hukuki gerekçesi nedir?
6. Oyunda ’68 gençliğinden, Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan’dan, Maraş Katliamı’ndan ve Sivas Madımak Katliamı’ndan söz edilmesinin “halk arasında ikilik oluşturabileceği” değerlendirmesi hangi somut verilere dayandırılmıştır?
7. Bakanlığınız, Türkiye’nin yakın tarihine ilişkin toplumsal olayların tiyatro sahnesinde anlatılmasını “sakıncalı” ya da “uygunsuz” mu görmektedir?
8. Bakanlığınız, Sivas Madımak Katliamı ve Maraş Katliamı gibi toplumsal hafızada derin izler bırakmış olayların sanatsal üretimlerde yer almasını engelleyen bu yaklaşımı doğru bulmakta mıdır?
9. Daha önce Kültür ve Turizm Bakanlığına, Millî Eğitim Bakanlığına, belediyelere ve özel kurumlara ait salonlarda 600’ün üzerinde kez sahnelenen bu oyunun Gümüşhacıköy’de engellenmesinin özel gerekçesi nedir?
10. Gümüşhacıköy Öğretmenevi Salonu daha önce siyasi parti toplantılarına, konferanslara ya da farklı içerikte etkinliklere tahsis edilmiş midir? Edilmişse bu etkinlikler için de benzer bir “eser inceleme komisyonu” kurulmuş mudur?
11. Kamuya ait salonların kullanımında ölçütler nelerdir? Bu ölçütler tüm siyasi, kültürel ve sanatsal etkinlikler için eşit biçimde uygulanmakta mıdır?
12. Bakanlığınız, bu yasaklama kararının geri çekilmesi ve oyunun planlanan tarihte seyircisiyle buluşması için herhangi bir girişimde bulunacak mıdır?

45251

İskender Bayhan
İstanbul Milletvekili
Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

13. Sanat eserlerinin kamu kurumlarına ait salonlarda sahnelenmesine ilişkin karar süreçlerinde keyfi uygulamaların ve siyasi sansürün önüne geçmek için Bakanlığınızın herhangi bir düzenleme yapma planı var mıdır?
14. Bakanlığınız, öğretmen evleri ve benzeri kamu kurumlarının kültürel ve sanatsal etkinliklere kapatılması yerine, halkın sanata erişim hakkını güvence altına alacak bir politika izlemeyi düşünüyor mudur?
15. Âşık Mahzuni Şerif gibi bu ülkenin halk ozanlığı geleneğinde önemli yeri olan bir sanatçının yaşamını konu alan bir oyunun engellenmesi, Bakanlığınız açısından sanat özgürlüğüyle bağdaşmakta mıdır?